

Motion till riksdagen 2009/10:Ub441

av **Agneta Berliner (fp)**

Fritidshemmens verksamhet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att grupperna på fritidshemmen behöver bli mindre, personaltäteten högre och andelen högskoleutbildad personal större.

Motivering

För fritidshemmen i Sverige fortsätter gruppstorlekarna dessvärre år från år att öka, och det blir allt glesare med personal. I början av 1990-talet hade en genomsnittsgrupp omkring 18 barn. Skolverkets statistik för 2008 visar i genomsnitt 35 barn per avdelning, vilket är ökning på över 1 barn per avdelning, från en redan hög nivå, jämfört med året innan. Störst är barngrupperna i större städer och förortskommuner (nästan 38 barn i genomsnitt) medan de är minst i glesbygdskommuner (knappt 24 barn). Antal inskrivna barn per avdelning skiljer sig så mycket åt mellan kommunerna som från 10 till 89 barn.

Mellan 1990 och 2000 mer än fördubblades antalet barn per årsarbetare i fritidshem (från 8,3 till 17,5). Personaliteten har fortsatt att minska, och hösten 2008 gick det 35 barn per årsarbetare jämfört med 19,5 året innan. Skolverket har tidigare visat att fritidshemmen, trots risk för kvalitetsbrister, inte fått del av det statsbidrag som utgått till kommunerna för att anställa mer personal i skola och fritidshem. Personaliteten minskade i fritidshemmen under 2001–2005 medan den ökade i bland annat grundskolan och särskolan. Skolverkets uppföljning har också visat att kommunerna anställt färre fritidspedagoger och förskollärare inom skolbarnsomsorgen än planerat, samt fler barnskötare och övrig personal än planerat. I vissa kommuner utgör andelen högskoleutbildade pedagoger på fritidshemmen mindre än 15 % av samtliga medarbetare.

Fel! Okänt namn på

Andelen barn i fritidshem har ökat de senaste åren och omfattar nu merparten av alla barn i åldern 6–9 år. Samtidigt har alltså personaltätheten minskat, andelen högskoleutbildade pedagoger minskat och grupperna blivit större, vilket är en oroväckande utveckling. Stora grupper gör att kommunikationen och interaktionen med de vuxna försvinner. Ljudnivån är mycket hög, vilket är stressande för både barn och vuxna. Personalen hinner inte se barnen – vissa barn försvinner helt, framför allt barn i behov av särskilt stöd.

I skollagen sägs om fritidshemmen att barngrupperna ska ha lämplig storlek, att det ska finnas personal med sådan utbildning eller erfarenhet att barnens behov av omsorg och god pedagogisk verksamhet kan tillgodoses och att verksamheten ska utgå från varje barns behov.

Fritidshemmen har fått en oförtjänt undanskymd roll i skoldebatten. Verksamheten där spelar givetvis en roll för barnens välbefinnande och också för barnens totala kunskapsinhämtning. Personaltäthet, gruppstorlek och medarbetarnas pedagogiska utbildning på fritidshemmen är av betydelse för barnens utveckling liksom för måluppfyllelsen i grundskolan och bör därför beaktas. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

Stockholm den 28 september 2009

Agneta Berliner (fp)